

nosti připomíná důtklivě následky toho, nebude-li míti příznivý výsledek pokus o osvědčení se a pobádá ho tak, by řádným způsobem života odstranil usnesení prvního soudu jemu nepříznivé. Toto nestalo se ovšem dosud právě pro odpor právoplatným a z toho důvodu nelze ani stěžovatele považovati dosud za zbavena částečně svéprávnosti.

Čís. 10440.

Tím, že v pozůstalostním řízení po římskokatolickém knězi byl ustanoven opatrovník neznámým věřitelům pohledávky za neodsloužené mše a že byl pozůstalostním soudem zmocněn zažalovati onu pohledávku proti pozůstalosti zesnulého kněze, nebylo rozhodnuto o otázce, kdo jest neznámým věřitelem pohledávky.

Kněží, jimž (arci)biskup uloží odsloužení mše, zesnulým knězem neodsloužené, nemají soukromoprávní nárok proti pozůstalosti po zesnulém knězi, by pro ně uložila na soudě peníze, vyplacené na mše, zůstavitelem neodsloužené.

(Rozh. ze dne 15. ledna 1931, Rv II 363/30).

Pozůstalostní soud ustanovil usnesením ze dne 19. prosince 1928 Dr. D-a opatrovníkem neznámých věřitelů pohledávek za neodsloužené mše, přihlášených k pozůstalosti po Janu R-ovi. Dr. D. podáním z téhož dne vymohl si oddělení pozůstalosti od jmění dědiců. Usnesení to nabylo moci práva. Usnesením ze dne 11. června 1929 byl opatrovník zmocněn podati žalobu na pozůstalost o zaplacení 391 dolarů, a skutečně podal jménem neznámých věřitelů pohledávek za neodsloužené mše sv. žalobu na uložení 391 dol. pro ony kněze, kterým arcibiskup uloží odsloužení mešních intencí, do rukou okresního soudu v H. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Podle právních vývodů dovolatelových jsou právním základem žaloby hlavně předpisy kodexu kanonického práva, kromě toho i předpisy práva československého. Těmito předpisy jsou dovolateli § 282 a 236 obč. zák., dále obsah dekretu o ustanovení opatrovníka. Dovolatel zaměňuje zjevně předpisy formálního práva jakož i soudní rozhodnutí s předpisy práva hmotného.

Ze žalobní prosby je patrné, co dovolatel ostatně tvrdí přímo i v dovolání, že neznámými věřiteli sporné pohledávky mají býti uznáni kněží, jimž arcibiskup olomoucký uloží odsloužení mešní intence. Právě to je sporné a odvolací soud zamítl žalobu, uznáv, že tito kněží nemají právní titul k vydání nebo k složení pohledávky na soudě, a že nejsou proto oprávněni k žalobě. Na tomto místě budiž podotčeno, že žalovaná strana popřela skutečně oprávnění žalobců k žalobě, což stačí k zamítnutí žaloby, jakmile soud žalobcům oprávnění to odepře, aniž záleží na tom, že

odepřel jim je z jiného důvodu, než který uvedla žalovaná pozůstalost. Z předchozích vývodů plyne dále, že předpisy §§ 282 a 236 obč. zák., jakož i usnesení pozůstalostního soudu nemají pro tento spor význam, jaký jim přikládá dovolatel, zejména že nejde o res judicata. Tím, že neznámým věřitelům sporné pohledávky byl ustanoven opatrovník a že byl zmocněn k žalobě, nebylo a nemohlo býti rozhodnuto o sporné otázce, zda neznámými věřiteli jsou uvedení kněží či někdo jiný. Že jde opatrovníkovi jen o zajištění sporné pohledávky, není patrné ani ze žaloby ani ze spisů. Jest to tvrzeno teprve v dovolání a nemá již proto právního významu. Také neplyne ze spisů, že zažalovaná pohledávka má býti složena k opatrovnickému soudu, když má býti složena pro kněze dosud neznámé. Proč má sporná částka složena býti k rukou okresního soudu v H., nebylo vůbec odůvodněno. Dovolateli nepodařilo se tudíž dovoditi, že jest žalobní nárok oprávněn podle československého práva, podle práva občanského, a není třeba zabývat se ani otázkou, zda jde o jmění nadační. Žalobní prosba není však oprávněna ani podle práva církevního jak je uvedl dovolatel. V žalobě dovedl z předpisů čl. 841, 842 a 844 kodexu, že jest povinností arcibiskupa jako ordinaria, by bděl nad splněním mešních intencí, a že má proto právo žádati, by částky připadající na neodsloužené mše byly deponovány k jeho rukou, že má právo i povinnost přikázati mešní intenci k splnění kterémukoliv knězi a počtem podle své svobodné vůle. Podle přípravného spisu přihlásila arcibiskupská konsistoř pohledávku 387 dolarů k pozůstalosti a byla poukázána na pořad práva. Tvrdí dále, že zůstavitel P. R. převzal více stipendií, než mohl odsloužiti mši, a že skutečně neodsloužil 391 mši, na které dostal po dolaru, t. j. 391 dolarů. V přípravném spise dovozuje žalující opatrovník, že nárok na vyloučení stipendií z pozůstalosti jest církevním majetkem, kterýž podle can. 335 § 1 podléhá vládní moci arcibiskupa olomouckého. V dovolání dovozuje, že zůstavitel byl povinen odevzdati stipendia za mše do roka neodsloužené svému ordinariu a že povinnost tato přešla nyní na dědice, kteří jsou důsledkem toho povinni vyloučiti stipendia z pozůstalosti a odevzdati arcibiskupovi do úschovy. V dovolání dovozuje dále, že arcibiskup přes to není věřitelem zažalované pohledávky a nemůže ji odstoupiti kněžím, jmenování je proto pouhé určení osob kněží, a že tito jsou věřiteli ode dne úmrtí P. R-a. Podle toho jest posouditi sporný nárok. Ani z oněch vývodů dovolatelových ani z předpisů kodexu přiložených jim ke spisům nelze dovoditi soukromoprávní nárok kněží, kterým arcibiskup uloží odsloužiti mše, (neboť jen tyto kněze pokládá dovolatel sám za neznámé věřitele pohledávky za neodsloužené mše), by žalovaná pozůstalost uložila pro ně 391 dolarů a úroky a náklady sporu do rukou okresního soudu v H. Že nárok ten jim příslušel již za života zůstavitele P. R-a, dovolání netvrdí, nýbrž praví, že uvedení kněží jsou věřiteli ode dne jeho úmrtí. Co se má státi s menšími stipendii v případě úmrtí kněze, jenž je přijal, o tom není ustanovení v předloženém výpise z církevního zákoníka. I podle dovolatele mohl by platiti jen předpis canonu 841 § 1, že správce zbožných nadací anebo zavázaný k odsloužení mši je má odevzdati svému ordi-

nariu koncem každého roku způsobem, který tento určí. Když se tak nestalo proto, že správce anebo zavázaný zemřel, přechází patrně závazek ten na jich dědice. Ale z toho nelze ještě dovoditi soukromoprávní nárok kněží, kterým ordinarius má uložit, po případě uloží odsloužit mše, na které byla dána stipendia, by stipendia ta byla složena pro ně k soudu, neboť neznámí tito kněží nejsou k pozůstalosti, tak jako nebyli k zůstaviteli, v žádném právním poměru, jenž by je opravňoval domáhati se stipendií těch; jim vznikne jen povinnost odsloužit mše, na které jim budou stipendia dána, nemohou je však vymáhati soudem na dědicích jako je nemohli vymáhati na zůstaviteli, a to ani za účelem jich zajištění.

Čís. 10441.

K žádosti o vklad zástavního práva v poznamenaném pořadí jest oprávněn zpravidla věřitel, arcib., předloží-li zároveň usnesení povolující poznámku pořadí.

V pořadí poznámky lze povolit i vklad zástavního práva pro pohledávku vykonatelnou podle § 3 not. řádu (§ 1 čís. 17 ex. ř.).

(Rozh. ze dne 16. ledna 1931, R I 892/30).

Soud první stolice povolil na základě vykonatelného notářského spisu exekuci vnuceným zřízením zástavního práva a vkladem zástavního práva v pořadí poznámky zamýšleného zadlužení. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Rekurs jest oprávněn, poněvadž stěžovatelé důvodně vytýkají nesprávné právní posouzení v napadeném usnesení, jímž byla povolena proti nim exekuce vnuceným zřízením zástavního práva a vkladem zástavního práva v pořadí poznámky zamýšleného zadlužení do výše 100.000 Kč váznoucí pod položkou C 5, ač vymáhající strana nevykázala listinou oprávnění k nabytí zástavního práva pro vykonatelnou svou pohledávku v tomto pořadí. Podle § 88 druhý odstavec ex. ř. platí pro povolení a pro výkon takového exekučního vkladu ustanovení obecného zákona knihovního ze dne 25. července 1871 čís. 95 ř. zák. s obměnou stanovenou v onom zákonném předpisu, jež se však netýče poznámky pořadí podle § 53 až 58 knih. zákona v doslovu § 44 až 51 čís. nař. ze dne 19. března 1916 čís. 69 ř. zák. (III. dílčí novely k obč. zák.). Vymoci si knihovní poznámku zcizení nebo zavazení nemovitosti podle § 53, první odstavec, knih. zák. oprávněn jest jen vlastník nemovitosti, podle třetího odstavce téhož § musí býti vlastníkův podpis na žádosti o poznámku soudně nebo notářsky ověřen a podle § 54 knih. zák. smí o výměru, jímž se žádosti vyhovuje, býti vydáno jen jediné vyhotovení, opatřené potvrzením o výkonu poznámky. Jen vlastník jest podle § 56 knih. zák. oprávněn žádati o knihovní zápis v pořadí poznámky a musí k vůli tomu předložiti knihovnímu soudu ono vyhotovení usnesení, opatřené potvrzením o výkonu poznámky. Vlastník může ovšem toto knihovní právo přenést na třetí osobu, jež, podávajíc